

Photo by Wilhelm Joys-Andersen / CC BY

Piramida zrównoważonego rozwoju*

Strategiczne planowanie zrównoważonego rozwoju

Informacje ogólne:

Metodę można wykorzystać w pracy z różnego rodzaju grupami, by nauczyć je podstaw zrównoważonego rozwoju. W oparciu o problemy lokalne i globalne można wypracować cele, pomysły i projekty z zakresu zrównoważonego rozwoju. Podczas pracy uczestnicy zauważają, że **włączenie** różnorodnych zainteresowanych grup w planowanie strategiczne bywa trudne do przeprowadzenia, szczególnie, gdy zależy nam na uzyskaniu wymiernych efektów w stosunkowo krótkim czasie.

Metoda umożliwia aktywny udział wszystkich uczestników w procesie planowania i ułatwia im wyrażenie własnego zdania. Dzięki temu mogą oni lepiej zrozumieć intencje i poglądy pozostałych uczestników.

Cel:

- wspólne planowanie akcji, projektów, strategii zmian itp. zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Cele towarzyszące:

- doświadczenie pracy zespołowej, zmiany perspektywy i aktywne uczestnictwo,
- zrozumienie specyfiki powiązań między aspektami społecznymi, gospodarczymi i środowiskowymi zrównoważonego rozwoju,
- praktyczna implikacja koncepcji zrównoważonego rozwoju.

Faza grupowa:

Polecamy przeprowadzenie tej metody podczas **fazy kreatywności**.

Liczba uczestników: dowolna, optymalnie 12-30 uczestników.

Zespół:

min. 2; metoda może zostać przeprowadzona także przez osobę z zewnątrz. →

* „The Pyramid 2030 Campaign” na licencji AtKissonGroup (międzynarodowa sieć ekspertów, pracujących w obszarze globalnego zrównoważonego rozwoju)

Czas trwania:

ok. 5 godzin, realizację tej metody można rozłożyć na kilka etapów.

Materiały:

- 100 równobocznych trójkątów (np. z 300 płaskich, drewnianych patyczków do lodów lub szpatutek laryngologicznych połączonych klejem do drewna, albo z tektury, plastiku z recyklingu itp.),
- małe karteczki w czterech kolorach (np. samoprzylepne),

- drucziki lub nici (dostępne w sklepach z artykułami plastycznymi) do łączenia części piramidy,
- taśma klejąca, klej (gwarantuje, że kolorowe karteczki będą się trzymać),
- papier i pisaki dla uczestników,
- flipchart z papierem i pisakami.

► Metoda została także opisana w podręczniku **Spotkanie młodzieży z przyszłością. Edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju w polsko-niemieckiej wymianie młodzieży** na s. 44.

Przebieg:

CZAS	ETAP	OPIS	UWAGI
30' -60'	Wprowadzenie do zrównoważonego rozwoju	Prowadzący mogą zainicjować dyskusję: – Czym jest dla was zrównoważony rozwój? Ewentualnie można wyświetlić film.	Czas trwania tej części będzie zależał od tego, jaką wiedzę posiadają już uczestnicy.
15'	Wprowadzenie do metody	Przedstawienie poszczególnych etapów i tematu lub wybór / doprecyzowanie tego tematu przez grupę. Podział uczestników na cztery grupy: środowisko, gospodarka, społeczeństwo, jakość życia.	W tej części można wykorzystać wcześniej przygotowaną prezentację albo instrukcję na flipcharcie. Każda grupa powinna mieć swoje miejsce pracy i karteczki (np. samoprzylepne) w jednym kolorze. Przez całą realizację metody każda grupa zajmuje się inną ścianą piramidy (np. Kompas – patrz niżej).
30' -60'	Poziom 1: KOMPAS (Co się dzieje?)	Prowadzący instruuja uczestników, co mają zrobić. Pierwszy krok to analiza sytuacji, z którą mamy do czynienia. Każda grupa zajmuje się przydzielonym zagadnieniem: – Zespół ŚRODOWISKO skupia się przede wszystkim na aspektach środowiskowych: w jaki sposób zagadnienie wpływa na glebę, powietrze, wodę, rośliny i zwierzęta, klimat? – Zespół GOSPODARKA skupia się przede wszystkim na aspektach: finanse, zysk, jakość, technologie, logistyka, sprzedaż itp. – Zespół SPOŁECZEŃSTWO skupia się przede wszystkim na temacie edukacji, miejscach pracy, warunkach pracy, sztuce i kulturze, etyce, rodzinie, grupach znajomych itp. – Zespół JAKOŚĆ ŻYCIA skupia się przede wszystkim na zdrowiu, bezpieczeństwie, relacjach, możliwościach rozwoju, szczęściu.	Proszę zaplanować ok. 1/3 czasu na prezentację. Proces można przeprowadzić w oparciu o dostarczony uczestnikom scenariusz (opis sytuacji dla której mają znaleźć możliwe rozwiązania). Prowadzący czuwają nad pracą grup i ewentualnie wspierają ich podczas dyskusji (merytorycznie, aktywizująco). Nie ma przeszkód, żeby różne zespoły proponowały te same wyzwania (taka sytuacja może zdarzyć się często). Na tym etapie pomocne mogą być następujące pytania: →

Szerpa

CZAS	ETAP	OPIS	UWAGI
	Poziom 1 (kontynuacja)	<p>Każdy zespół analizuje problem pod kątem przydzielonego sobie aspektu. Potem każdy zespół wybiera pięć wyzwań i odpowiada na następujące pytania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Czy sytuacja jest korzystna z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju? – Jak ta sytuacja zmieniała się? Jeśli tak, to czy jest lepiej czy gorzej? <p>Zespoły zapisują na każdej karteczce jedno wyzwanie i swoje odpowiedzi (w sumie przygotowują pięć karteczek). Wszystkie karteczki zostają przyklejone do pierwszego piętra piramidy. Odpowiedzi mogą zostać przedstawione także w formie rysunków.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Co się dzieje, co wiemy, o problemie, którym się zajmujemy? – Skąd wiemy, co się dzieje? Jakie są źródła informacji? Na ile możemy na tych źródłach polegać? – Jakie są prawdopodobne trendy? Co najprawdopodobniej wydarzy się w przyszłości, jeśli nic nie zrobimy?
30'-60'	Poziom 2: SYSTEMY (Dlaczego tak się dzieje?)	<p>Na tym etapie każdy zespół przygląda się trendom, które zostały zidentyfikowane w czasie dyskusji na poziomie 1. Uczestnicy odpowiadają na pytanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dlaczego występują właśnie te trendy? <p>Uczestnicy zapisują najważniejsze powody na małych kartkach, prowadzący zadają im pytania i pomagają dostrzec powiązania. Pomocne mogą tu być pytania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Czy są powody, które wydają się bardziej wyraziste niż inne? Czy jakieś przyczyny oddziałują na siebie nawzajem? Czy jakieś przyczyny oddziałujące na siebie nawzajem wspólnie działają na trendy? <p>Następnie zespoły dyskutują o trendach i podsumowują ich przyczyny. Podczas wspólnej dyskusji uczestnicy zastanawiają się, czy istnieją powiązania pomiędzy wynikami prac każdego z zespołów. Każda grupa przyczepia na swojej ścianie karteczki (maks. trzy) do kolejnego piętra piramidy.</p>	<p>Ewentualnie można narysować mapę powiązań między poszczególnymi zagadnieniami (np. mapa myśli – mind map). Ewentualnie uczestnicy mogą zastanowić się nad skutkami i oddziaływaniem omawianego problemu.</p>
30'-60'	Poziom 3: INNOWACJE (Co możemy zrobić?)	<p>Każdy z uczestników samodzielnie wymyśla do trzech pomysłów na innowacyjne działania (projekty, inicjatywy itd.), które można podjąć, żeby zmienić sytuację w kluczowych aspektach wytonionych na poprzednim etapie. Pomocne mogą być tu pytania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Co możemy zrobić, by zmienić złe trendy w dobre oraz by stworzyć nowe, lepsze trendy? 	<p>Na początku proszę zaplanować pięć do dziesięć minut na pracę indywidualną. Pomysły można później zrealizować.</p>

CZAS	ETAP	OPIS	UWAGI
	Poziom 3 (kontynuacja)	Następnie uczestnicy dzielą się pomysłami w swojej grupie i razem wybierają (lub tworzą w oparciu o pojawiające się propozycje nowe pomysły) trzy najlepiej rokujące projekty. Następnie notują na poszczególnych karteczkach nazwy lub tytuły projektów i przygotowują ich prezentację (w sumie pięć minut). Następnie przyczepiają nazwy projektów do kolejnego piętra piramidy.	
30'-60'	Poziom 4: STRATEGIA (Jak to zrobić?)	<p>Uczestnicy wybierają cztery najlepsze projekty i przygotowują ich realizację. Pomocne mogą być tu pytania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jakie cele planujecie osiągnąć? - Co będzie nam potrzebne do wdrożenia naszego pomysłu? - Jakie zasoby finansowe będą nam potrzebne? - Jak powinno wyglądać planowanie i koordynacja? - Ilu ludzi i z jakimi umiejętnościami oraz ile czasu potrzebujemy? - Jakie przeciwności przewidujemy i jak planujemy sobie z nimi poradzić? <p>Cztery projekty tworzą ostatnie piętro piramidy.</p>	<p>Reguły głosowania powinny zostać wcześniej podane przez prowadzących.</p> <p>Celem metody może być także to, że pomysł(y) na projekt zostaną wprowadzone w życie we współpracy z partnerami zewnętrznymi. Wtedy należy się zastanowić, jak należy zapoznać otoczenie z pomysłem i jakie są sposoby jego wdrożenia. Ewentualnie można już przygotować plan.</p> <p>Następna metoda:</p> <p>► Kampanie, akcje i projekty</p>